

Powiększenie Unii Europejskiej – Problemy i korzyści, inicjatywy i kontakty.

Eva Huczalla, Bochum

1. Powiększenie Unii Europejskiej
 - 1.1 Unia Europejska
 - 1.2 Włączenie Polski do UE
 - 1.3 Problemy i punkty sprzeczne
 - 1.4 Korzyści
2. Organizacje popierające
 - 2.1. Inicjatywa wschodnich i środkowoeuropejskich studentów (IOS)
 - 2.2 Grupa Kopernik
 - 2.3 Województwo Śląskie
3. Kontakty

1. Powiększenie Unii Europejskiej

Unia europejska, która istnieje od 1950 roku planuje od 1998 r. dołączenie i integrację dalszych jedenastu państw. Do nich należy Estonia, Polska, Słowacja, Czechy, Węgry i Cypr, Łotwa, Litwa, Malta, Rumunia, Bułgaria i Turcja. Do przygotowania całego programu związanego z tym dołączeniem powstała grupa polityczna “Agenda 2000”.

1.1 Unia Europejska

Do Unii Europejskiej należą do tej pory Belgia, Dania, Niemcy, Finlandia, Francja, Grecja, Wielka Brytania i Północna Irlandia, Włochy, Luksemburg, Holandia, Austria, Portugalia, Szwecja i Hiszpania.

Unia Europejska składa się z trzech ugrupowań:

ze wspólnoty gospodarczej, powstałej w 1957 roku, której celem było utworzenie wspólnego rynku gospodarczego.

od 1951 roku z europejskiej wspólnoty przemysłu ciężkiego, (tzw. Montanunion), której zadaniem była koordynacja polityki gospodarczej węgla i stali, kontrolowanie centrów rynkowych, popieranie przemysłu ciężkiego i pomoc dla pracowników.

Od 1957 r. z europejskiej wspólnoty atomowej, której zadaniem było popieranie naukowych doświadczeń nuklearnych w celach pokojowych; koordynacja i rozwój polityki atomowo-jądrowej.

1.2 Włączenie Polski

Jeszcze za czasów komunistycznych rozpoczął się gospodarczy kontakt Polski z Unią Europejską. Kontakt ten został jeszcze zapewniony w roku 1988 po podpisaniu układu pomiędzy Warszawą a Brukselą.

Do tego powstał tzw. PHARE-program, który zapewniał pomoc gospodarczą, w którego ramach Polska otrzymała w latach 1992-2002 prawie 2,7 miliardów euro. W Polsce powstaje “Komitet w celu europejskiej integracji”, który ma za zadanie koordynowanie połączenia Polski z Unią.

“Amsterdamski układ 1997” był początkiem koordynacji i rozpatrywania warunków przystąpienia Polski do Unii.

1.3 Problemy i punkty spreczne

Z przystąpieniem Polski do Unii związane były ogromne problemy, gospodarcze jak i polityczne. Bardzo słaba gospodarka przemysłowa jak i rolnicza utrudniała sytuację Polski w związku z współpracą z Unią. W wielu dziedzinach Polska będzie konfrontowana z ogromnymi stratami finansowymi. Także UE liczy się ze stratami pieniężnymi (planowanych jest około 120 mrd euro), a także z zagrożeniem swojego bezpieczeństwa np. poprzez niepewne granice z Litwą, Białorusią i Ukrainą. Unia obawia się też taniej siły roboczej z Polski.

Polscy obywatele z kolei boją się o swoją egzystencję. Mają obawę przed “bogатыmi cudzoziemcami”, którzy za bezcen będą mogli wykupić polską ziemię. Czują się w swojej “polskości” zagrożeni poprzez za duży wypływ z zachodu. Także polscy rolnicy czują zagrożenie swojej egzystencji, ponieważ polskie rolnictwo jest bardzo słabe i nie zdolne do konkurencji z silnym zachodnim rynkiem rolniczym. Dotyczy to ponad 20% polskiej ludności.

Do tego dochodzi także obawa o utraty swojej, po długich latach niewoli, ciężko wywalczonej suwerenności narodowej.

Dużo obywateli nowych państw przyjętych do Unii czuje się dyskryminowanych i jako obywatele drugiej kategorii. Polski minister spraw zagranicznych powiedział już “z chwilą zabrania nam możliwości konkurencji o miejsce pracy, stawia się nas automatycznie jako obywateli drugiej klasy”. Także czeski prezydent powiedział, z chwilą przesunięcia klasyfikacji siły roboczej, przesuwają się też klasyfikacja sloganu “my jesteśmy wszyscy Europejczykami”.

Pomimo wszystko, bardzo wielu polityków, naukowców, ekspertów gospodarczych i obywateli opowiada się za rozszerzeniem Unii na wschód i popiera wysiłki krajów, które chcą przystąpić do Unii.

Powiększenie Unii Europejskiej ...

1.4 Korzyści

Jedną z korzyści, które Polska wyniesie, przystępując do Unii Europejskiej jest silny rozwój gospodarczy poprzez otwarcie całego rynku europejskiego, poprzez polityczną stabilność. Pojęcia jak demokracja, prawo czy gospodarka rynkowa, nabiorą innych wartości. Także dla Unii, pomimo dużego początkowego finansowego wkładu, przyniesie to korzyść ze względu na później podniesiony produkt krajowy brutto i produkt społeczny brutto. Poza tym Unia Europejska, ze swoimi 25 państwami tworzy silną jedność polityczną jak i gospodarczą. Z chwilą przystąpienia Polski do Unii zostanie przelamany stary prawie już tradycyjny, bo od czasów Zimnej Wojny trwający długoletni podział na wschodnią i zachodnią Europę.

Europa będzie stanowiła jedność.

2. Organizacje popierające

Od pewnego czasu w Niemczech odczuwa się w takich dziedzinach jak badania naukowe czy studia, finansowe ograniczenia. Najczęściej dotyczy to małych instytutów, czy studiów gdzie uczestniczy mało studentów. Ta oszczędność polega najczęściej na zamknięciu takich «nie opłacających się» kierunków, a tym samym na zniszczeniu istniejących już naukowych struktur.

Najbardziej trafiło to te uniwersytety, które zajmowały się wschodnią i południową Europą, to znaczy które posiadały słowiańskie fakultety i wschodnich historyków a także wschodnio-zorientowane gałęzie jak politologia, filozofia i teologia. Po krótkim zainteresowaniu w latach 90 nastąpiła stagnacja dla tych «egzotycznych» kierunków. Coraz mniej jest teraz w Niemczech uniwersytetów, które zajmują się slawistyką. Ale motywacją powstania naszej organizacji było postanowienie zlikwidowania do 2007 tradycyjnej już slawistyki na uniwersytecie w Münster.

Jako odpowiedź na to, postanowiło dwóch studentów na wiosnę 2002 roku nawiązać kontakt z innymi, w tej dziedzinie pracującymi naukowcami i studentami. I tak w bardzo krótkim czasie powstała w całych Niemczech cała sieć z ponad 100 studentami na około 20 uczelniach. Okazało się, że wszyscy borykają się z tym samym problemem.

2.1. Inicjatywa wschodnich i środkowoeuropejskich studentów (IOS)

Do IOS należą wszyscy studiujący, zainteresowani i sympatyzujący ze wschodnią Europą, którym zależy na wysokim poziomie nauczania slawistyki na niemieckich uczelniach. Celem jest zapewnienie przyszłości studentom jak i absolwentom slawistyki.

Członkowie IOS są też partnerami (jeżeli chodzi o problemy wschodnie) w polityce, jak i w problemach gospodarczych, naukowych czy też w prasie. IOS pozostaje w ścisłym kontakcie z instytutami i organizacjami zajmującymi się nowymi modelami i propozycjami reform.

W celu poparcia tego rodzaju studiów organizuje się naukowe i polityczne zebrania i kursy. Celem takich spotkań jest szybki przepływ informacji, zainteresowań i zapewnienie tego kierunku studiów.

Przykładem może być uniwersytet w Poczdamie, który w tym roku zorganizował kongres na temat «Perspektywy w nauce nauczania języków obcych», albo spotkanie Berlin-Brandenburgia wykładowców i wykładowczyń, albo spotkania powiązane z dyskusjami np. w październiku w Bochum pod tematem :

- Berlin jako pośrednik pomiędzy wschodem i zachodem – 10 lat przygotowań w celu powiększenia Unii : wymagania a rzeczywistość
- Możliwości porozumienia się na granicy polsko-niemieckiej – klucz do przyszłości.

2.2. Grupa Kopernik

Terażniejszy rozwój w Niemczech jak i w Polsce (zmiana pokoleń w polityce, pytania o dobra kulturalne, polityka odszkodowań) doprowadziły do stagnacji i ochłodzenia stosunków niemiecko-polskich. Ta sytuacja była powodem powstania projektu połączenia niemiecko-polskiego i nowego niemiecko- i północnoeuropejskiego instytutu (INIEP) z siedzibą w Szczecinie pod patronatem Mikołaja Kopernika. Mikołaj Kopernik został celowo wybrany jako patron bo po pierwsze jest tak samo poważany ze strony niemieckiej jak i z polskiej, był naukowcem, który nie tylko zadawał pytania ale i sam szukał odpowiedzi na nie. Nie czuł się ani Niemcem ani Polakiem, był po prostu pierwszym prawdziwym Europejczykiem.

Ta grupa rozpatruje różne problemy i warianty w rozwoju niemiecko-polskich stosunków, próbuje rozwiązywać problemy kulturalne, społeczne czy też polityczne. Także punkty sprzeczne, czy też konflikty pomiędzy Niemcami i Polakami nie są jej obce.

W dyskusjach rozpatruje się, w jaki sposób można by uniknąć tych problemów, albo bez konfliktu je rozwiązać.

To wszystko doprowadziło do powstania tzw. “Task Force”, która składa się z około 5-6 Niemców i tyle samo przedstawicieli polskich, wtajemniczonych i obeznanych z problemami politycznymi, naukowymi i społecznymi, jak i prasy i mediów.

Rocznie organizuje się dwa posiedzenia.

Powiększenie Unii Europejskiej ...

2.3. Województwo Śląskie

Jako równoważnik do niemieckich bundeslandów są w Polsce województwa.

Tak w Niemczech, jak i w Polsce jest ich 16 i tak tu jak i tam mają one swój zarząd i regionalny parlament. Jednak że województwa w Polsce są centralnie kierowane porównawczo bardziej rządowo-samodzielne bundeslandy (kraje związkowe). Bundesland Północna Nadrenia-Westfalia (NRW) współpracuje i kooperuje od września 2000 roku z województwem śląskim. Ponieważ Śląsk, w ramach przystąpienia do Unii Europejskiej musi zmienić się strukturalnie i przemysłowo, doświadczenia z NRW w tym zakresie są bardzo pomocne i bardzo życzliwie przyjmowane.

Także na poziomie kulturalnym dzieje się bardzo dużo, np. wymiana studentów. Nie bez znaczenia w tym kierunku była wizyta byłego Prezydenta Ministrów Westfalii 1. września w Katowicach, któremu towarzyszyła grupa 60 młodych ludzi mieszkających w NRW.

Razem z ministrem Buzkiem dyskutowano nad przyszłością i wspólnymi planami. Wymiana uczniów i studentów zostanie powiększona. Ministerstwo szkolnictwa wydało nowy projekt pod postacią naukowych idei i pomysłów do wspólnego rozwiązania, który powinien rozbudzić zainteresowanie młodych ludzi w tym zakresie.

3. Kontakty

W roku 2000 było uroczyste obchodzone 1000-lecie stosunków polsko-niemieckich.

Spotkanie niemieckiego cesarza Ottona III z polskim księciem, a później królem Bolesławem Chrobrym w Gnieźnie w roku 1000 jest uważane za symboliczny początek nawiązania sąsiedzkich kontaktów.

Partnerstwo pomiędzy miastami jest uważane jako fundament porozumienia pomiędzy państwami jak i narodowościami. Wzajemne dobrosąsiedzkie stosunki muszą mieć miejsce na wszystkich poziomach, międzyludzkich jak i międzymiastowych, czy też państwowych.

Wzajemne porozumienie powinno znaleźć miejsce nie tylko w głowach, ale i w sercach ludzi. Wzajemne spotkania i dyskusje służą temu celowi.

W tej dziedzinie chcę specjalnie zwrócić uwagę na kontakty młodzieży, szczególnie w zakresie sportu, muzyki i sztuki.

W dziedzinie sportu na przykład organizuje się różne zawody pomiędzy młodzieżą polską a niemiecką. Organizatorem jest zarówno strona niemiecka jak i polska; np. było zorganizowane spotkanie uczniów szkoły podstawowej w Sellinie (Niemcy) z uczniami szkoły podstawowej z Mieszkowic. Uczniowie ci mieli możliwość brania udziału w zawodach zimowych.

Także polscy licealiści mieli okazję brać udział w zawodach koszykówki i zapoznać się z mieszkańcami Havelland, dzięki partnerstwa miast Strzelce-Dredenecko.

W celu rozszerzenia współpracy kulturalnej w dziedzinie sztuki i muzyki organizuje się różnego rodzaju imprezy. W tym roku np. odbyły się w Hanowerze 4. polskie dni kultury, na których polscy artyści i artyści polskiego pochodzenia mieszkający w Niemczech, prezentowali swoje możliwości i talenty. Ta impreza odbywa się co roku dzięki inicjatywie bundeslandu Dolnej Saksonii i województw Wielkopolskiego i Dolnośląskiego. Dwóch znanych polskich muzyków Cezary Sanecki (pianista) i Tomasz Król (skrzypek) wystąpiło w auli internatu gimnazjum na zamku Plön.

Także dziecięca i młodzieżowa grupa "cholares minores pra musica antique" brała udział w licznych muzycznych festiwalach i zawodach w Polsce jak i za granicą.